

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิจัยรำไพพรรณ ครั้งที่ 10

เมืองไมโครเทคคล้ายวันพระราชสมภพ
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ครบ 112 ปี
“ก้าวสู่งานวิจัยในศตวรรษที่ 21”

วันที่ 19- 20 ธันวาคม 2559

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ (อาคาร 36)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

จัดโดย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ภาคบรรยาย

Oral Presentation

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การประชุมวิชาการระดับชาติวิจัยรำไพพรรณี ครั้งที่ 10

เนื่องในโอกาสคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ครบ 112 ปี

“ก้าวสู่งานวิจัยในศตวรรษที่ 21”

วันที่ 19-20 ธันวาคม 2559

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

○

**อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**
**Identity for Business Computer Program Students,
the Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University.**

กนกวรรณ กาญจนธานี, นิมาวณี หะยีวาเงาะ, สุทัศน์ รุ่งระวีวรรณ, ปิยะดา มณีนิล
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยการสนทนากลุ่ม จากภาคีผู้มีส่วนร่วมประกอบด้วยศิษย์ปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์ประจำสาขา

ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ได้แก่การเรียนรู้ตลอดชีวิต นำสหซอฟต์แวร์ประยุกต์ไปใช้ในเชิงธุรกิจ มีทักษะการคิดเชิงระบบ และสมรรถ (การแต่งกาย/มีปฏิภาณไหวพริบ/ตรงต่อเวลา/การทำงานเป็นทีม) อัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ได้แก่ สมาร์ท ชั้นปีที่ 2 ได้แก่ นำสหซอฟต์แวร์ประยุกต์ไปใช้ในเชิงธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงระบบ และชั้นปีที่ 4 ได้แก่ เรียนรู้ตลอดชีวิต รายวิชาเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิชาโปรแกรมประยุกต์ การเขียนโปรแกรม สัมมนา/โครงการ/วิจัย/แผนธุรกิจ ระบบฐานข้อมูล ระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณิตศาสตร์ และภาษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มค่ายจิตอาสา อบรมพัฒนาบุคลิกภาพ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเสริมทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การประกวด แข่งขัน และการสอบวัดมาตรฐานทางวิชาชีพ

คำสำคัญ: อัตลักษณ์นักศึกษา, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Abstract

This research aims to 1) study the business computer program students' identity in the Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University, and 2) to explore ways to promote the business computer program students' identity in the Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University. This is participatory research using focus group process. The parties participate include professional, current students, alumni, employers and lecturers.

The results showed that business computer program students' identities are lifelong learning, apply software in business-use, system thinking skills, and smart (dressing / intelligence / punctuality / teamwork). The identity of the 1st year student is smart, the 2nd year student is apply software in business use, the 3rd year student is system thinking skill and the 4th year student is lifelong learning. Ten courses curriculum that promote students to Business Computer program identities are Application Software, Programming, Seminar / Projects / Research / Business Plan, Database System, Networking and Internet, web technology, Data analysis, Information technology in Business, Mathematics and Language. Five curriculum activities which promote students to business computer program identities are volunteer's camp, Personality development training, training and seminars for increasing the computer and information technology skills, and professional standards examinations.

Keywords: Students' identity, Business Computer Program, Yala Rajabhat University

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการว่างงานประมาณ 3.47 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 0.9 การคาดการณ์จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในปี.ศ. 2559 พบว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนประมาณ 390,457 คน และจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในปี.ศ. 2559 จำนวนประมาณ 346,609 คน จำนวนบัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะวิทยาการจัดการประมาณ 34,073 คน ซึ่งมากเป็นอันดับสองของบัณฑิตที่จบการศึกษา ในขณะที่เดียวกับการสำรวจความต้องการแรงงาน จำแนกตามหมวดอาชีพ ประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2559 พบว่ามีความต้องการแรงงาน 39,984 คน โดยจำแนกเป็นอาชีพผู้บริหารหรือผู้จัดการจำนวน 864 คน ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ จำนวน 1,706 คน เสมียนหรือเจ้าหน้าที่ จำนวน 6,740 คน พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดจำนวน 7,275 คน และหมวดอาชีพอื่นๆ จำนวน 23,399 คน (กองวิจัยตลาดแรงงาน, 2558) จากสถิติที่กล่าวมา หากมหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน บัณฑิตที่จบการศึกษาไปมีงานทำตรงตามสาขาที่เรียนมา ก็จะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่มีความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพตามคู่มือประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 สำหรับการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร องค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาได้กำหนดให้การดำเนินงานจำเป็นต้องสอดคล้องกับคุณสมบัติของนักศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรหรือแตกต่างไปตามแต่ละหลักสูตรตั้งแต่การรับนักศึกษา พัฒนานักศึกษาและผลผลิตกับนักศึกษา (สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) ด้วยเหตุนี้หลักสูตรจึงต้องกำหนดอัตลักษณ์นักศึกษาให้ชัดเจน อันเป็นผลที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบกับปัจจุบัน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่จำนวนมาก การดำเนินกิจกรรมของแต่ละหลักสูตรมีความใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุนี้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จึงจำเป็นต้องหวนกลับมาทบทวนอัตลักษณ์นักศึกษาในสาขา เพื่อให้มีความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปี.ศ. 2555 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันครบรอบการดำเนินการ และต้องปรับปรุง หลักสูตรภายในปีการศึกษา 2560 หลักสูตรมีแนวโน้มจะนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ขั้นตอนการกำหนดอัตลักษณ์ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ความเป็นมาของสถานศึกษา และเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษา แล้วกำหนดอัตลักษณ์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ที่ผ่านการพิจารณาพร้อมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีกิจกรรมการส่งเสริม พัฒนา และประเมินผลอย่างเป็นระบบ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2556)

อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พ.ศ. 2555-2559 ดังนี้ "เก่งไอที มีจิตอาสา สู้งาน สื่อสารภาษามลายูกลางใต้" (คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายอธิการบดี (กขอ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2557)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) เป็นรูปแบบการวิจัยที่เกิดจากการผสมผสานแนวคิดระหว่างการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักวิจัยกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาการวิจัย ผลการศึกษายิจัยได้มาจากการสืบค้นแบบมีส่วนร่วม ระหว่างมุมมองของคนในและคนนอก มุ่งเป้าประกอบ 3 ส่วนคือ การสืบค้นหาความรู้ความจริง การมีส่วนร่วม และการลงมือดำเนินการเปลี่ยนแปลง (องอาจ นัยพันธ์, 2551)

สุกัญญา ศรีเอี่ยม (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อศึกษาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบัน ประชากรคือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 49,431 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 621 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวัดการมีอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาคืออัตลักษณ์ด้านเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย ความมั่นใจในร่างกาย บทบาททางเพศ และอัตลักษณ์ด้านสังคม ประกอบด้วย ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และการเมือง อัตลักษณ์ด้านการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย การมีอุดมการณ์ การคบเพื่อนและการมีจิตสาธารณะ อัตลักษณ์ด้านวิชาการ ประกอบด้วย การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การมีทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในภาพรวมอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้านบวกอยู่ในระดับจิงมาก โดยเฉพาะด้านบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (สูงในภาพรวมด้านลบอยู่ในระดับจิงปานกลาง โดยด้านการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ปภาวรินทร์ นักรธรรมา (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษา สาขาการตลาดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษา สาขาการตลาด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยใช้ปัญหาให้นักศึกษาห้อง MK201 สามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ การนำเสนอ มีความมั่นใจ ใฝ่งานบริการ จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 ของสาขาการตลาด โรงเรียนพณิชยการเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ จำนวน 42 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 83.3 ของนักศึกษทั้งหมด ปี 16 - 18 ปี จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.48 ของนักศึกษาทั้งหมด และกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นปวช.ปีที่ 2 สาขาการตลาด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจตามสภาพความเป็นจริงเรื่องอัตลักษณ์ของนักศึกษา สาขาการตลาด มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการนำเสนอ ได้เป็นอย่างดี นักศึกษาที่มีสร้าง ความมั่นใจในการนำเสนอ ดี นักศึกษามีทักษะงานบริการ ได้เป็นอย่างดีการใช้โปรแกรมในการนำเสนอของนักศึกษา สาขาการตลาด พบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถการใช้โปรแกรมในการนำเสนอ ดี นักศึกษา สาขาการตลาด มีทักษะในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประยุกต์ (Applies research) โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จากภาคที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศิษย์ปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์ประจำหลักสูตร วิธีการวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือการศึกษาอัตลักษณ์และแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์ ของนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นสนทนากลุ่ม จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านรายละเอียดอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 2) การส่งเสริมอัตลักษณ์ให้กับนักศึกษาแต่ละชั้นปี 3) ด้านรูปแบบการส่งเสริมอัตลักษณ์ในรายวิชาเรียนด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 4) ด้านรูปแบบการส่งเสริมอัตลักษณ์ สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจเพื่อศึกษาเจาะลึกภาครายละเอียดถึงอัตลักษณ์ที่ได้คะแนนสูงสุด 4 ลำดับจวบจนแบบสอบถามรวมถึงศึกษารูปแบบการส่งเสริมอัตลักษณ์ดังกล่าว ทั้งนี้การสนทนากลุ่ม จะใช้เทคนิคการ์ด (Technique Card) ประกอบในการระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย

การสนทนากลุ่มในหัวข้อ อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ดำเนินการวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 18 คน จำแนกเป็นคณะผู้วิจัย จำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน อาจารย์ประจำสาขา จำนวน 3 คน ศิษย์เก่า จำนวน 1 คน และศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 3 คน และนักศึกษาช่วยงาน จำนวน 2 คน กิจกรรมในการสนทนากลุ่มดำเนินตามแบบสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) แนะนำทีมงานวิจัย

และนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ชี้แจงภาพรวมของโครงการ วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม และขั้นตอนในการดำเนินการกิจกรรม 2) สนทนากลุ่มในประเด็นด้านอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการคิดในการระดมความคิดเห็น 3) สนทนากลุ่มในประเด็นด้านรายละเอียดที่เหมาะสมกับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจในแต่ละชั้นปี โดยมีประเด็นคำถามคือ หลักสูตรควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ใดให้กับนักศึกษาในแต่ละชั้นปี 4) สนทนากลุ่มในประเด็นด้านแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์ในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยมีประเด็นคำถามคือ หลักสูตรควรมีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาใดบ้างเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์นักศึกษา และ 5) สนทนากลุ่มในประเด็นด้านแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์ในกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีประเด็นคำถามคือหลักสูตรควรมีการจัดการกิจกรรมใดบ้างเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษา

ผลการวิจัย

1. อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จากการดำเนินการกิจกรรมสนทนากลุ่มหัวข้อ คณะมีผู้จัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จากการสนทนากลุ่มของภาคีผู้มีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการคิด ได้ข้อมูล 84 รายการ สามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นหัวข้อหลักๆ ได้ 14 หัวข้อ และให้ภาคีผู้มีส่วนร่วมลงคะแนนเพื่อจัดลำดับ ภาคีผู้มีส่วนร่วมสามารถเลือกอัตลักษณ์ได้คนละ 3 หัวข้อ นำมาเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย จากนั้นสังเคราะห์ข้อเสนอนี้จากภาคีผู้มีส่วนร่วมจึงได้เป็นอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ดังนี้ "เรียนรู้ตลอดชีวิต นำสหอาชีพแวร์ประยุกต์ไปใช้ในเชิงธุรกิจ มีทักษะการคิดเชิงระบบ และสามารถหาแนวทางแก้ไข มีปฏิภาณไหวพริบ ตรงต่อเวลา และการทำงานเป็นทีม"

2. อัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยนำอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 4 อัตลักษณ์ที่สังเคราะห์มาจากข้อเสนอนี้ของภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มาเป็นประเด็นสนทนาเพื่อวัดความเหมาะสมว่า อัตลักษณ์ใดควรส่งเสริมในชั้นปีใด ได้ข้อสรุปดังนี้ 1) อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 ได้แก่ สมารถ (การแต่งกาย/มีปฏิภาณไหวพริบ/ตรงต่อเวลา/การทำงานเป็นทีม) เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาที่รับเข้ามาศึกษาเป็นปีแรก ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้รู้จักความมีระเบียบวินัย ได้แก่ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย การมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา การสานสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมกันเป็นทีม และเสริมสร้างให้นักศึกษามีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ 2) อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ได้แก่ นำสหอาชีพแวร์ประยุกต์ไปใช้ในเชิงธุรกิจ เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้ผ่านการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ รวมทั้งได้เข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้นี้ไปประยุกต์ใช้งานได้จริง โดยส่งเสริมให้นักศึกษาออกค่ายจิตอาสา คลินิกคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเข้าร่วมแข่งขันทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงระบบ เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ควรได้รับการส่งเสริมให้นำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่มีอยู่มาต่อยอด โดยใช้ทักษะการคิดเชิงระบบ พัฒนางานสร้างสรรค์ ผ่านรายวิชาวิจัยทางคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แผนธุรกิจ สัมมนาทางคอมพิวเตอร์ธุรกิจ รวมถึงวิจัยโครงงานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 4) อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 4 ได้แก่ เรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ควรได้รับการเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน ดังนั้นนอกจากจะต้องเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถ สามารถนำสหอาชีพแวร์ประยุกต์ไปใช้ในเชิงธุรกิจ และมีทักษะการคิดเชิงระบบแล้ว นักศึกษายังต้องมีความใฝ่รู้ สามารถแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ก้าวให้ทันเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

3. รายวิชาที่ส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยภาคีผู้มีส่วนร่วมได้นำเสนอรายวิชาที่สมควรนำไปจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจจำนวน 31 รายวิชา สามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นกลุ่มวิชาได้จำนวน 10 กลุ่ม บางกลุ่มวิชา เช่น โปรแกรมประยุกต์ การเขียนโปรแกรม สัมมนา/โครงงาน/วิจัย/แผนธุรกิจ ระบบฐานข้อมูล ระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีเว็บ การวิเคราะห์ข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ ทางหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้บรรจุไว้ในหลักสูตรแล้ว แต่ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไปจะมีการพิจารณาปรับปรุงรายวิชาที่มีความทันสมัยขึ้น ส่วนรายวิชาในกลุ่มภาษาและกลุ่มคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานของวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ที่มีจัดการเรียนการสอนอยู่แล้วในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หลักสูตรควรพิจารณาถึงความเหมาะสมว่าครอบคลุมพื้นฐานตามความต้องการของรายวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์หรือไม่

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยภาคีผู้มีส่วนร่วมได้นำเสนอ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สมควรนำไปจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจจำนวน 19 กิจกรรม สามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นกลุ่มกิจกรรม ได้จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ค่ายจิตอาสา ค่ายอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมจิตอาสาทางคอมพิวเตอร์ กิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือสังคม จิตอาสาซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ในพื้นที่ห่างไกล 2) อบรมพัฒนาบุคลิกภาพ อบรมบุคลิกภาพ กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออก 3) อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเสริมทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดสัมมนาเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ ผูกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ หากิจกรรมหรืองานที่ส่งความรู้ ให้เด็กสามารถศึกษาได้ตลอดเวลา ประยุกต์อุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ใช้งานได้ ปลอดภัย รวมถึงโซเชียล เสริมสร้างความรู้โดดเด่น ของสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจในงาน มรย.วิชาการ กิจกรรมรุ่นพี่ถ่ายทอดความรู้ให้รุ่นน้อง กิจกรรมเสริมที่ส่งเสริมการใช้งานจริง กิจกรรมการทดลอง การลงมือใช้งานจริงในเรื่องของซอฟต์แวร์ สารสนเทศ กิจกรรมลงพื้นที่สำรวจสถานประกอบการ เพื่อเรียนรู้ระบบการทำงานจริง 4) การประกวด แข่งขัน ส่งนักศึกษาเข้าร่วมประกวดแข่งขันทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ โดยให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วม หรือจัดแข่งขันระหว่างสาขาที่ศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์ 5) การสอบวัดมาตรฐานทางวิชาชีพ สอบวัดมาตรฐานด้านวิชาชีพ เช่น MOS กิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้ง 5 กลุ่ม ที่ภาคีผู้มีส่วนร่วมเสนอแนะรวมกลุ่มเช่นค่ายจิตอาสา อบรมพัฒนาบุคลิกภาพ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเสริมทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางหลักสูตรได้มีจัดเป็นประจำทุกปี แต่อาจจะพิจารณาให้มีความหลากหลายและมุ่งเน้นให้ตรงกับอัตลักษณ์ของนักศึกษา มากยิ่งขึ้น ส่วนกิจกรรม การประกวด แข่งขัน และการสอบวัดมาตรฐานทางวิชาชีพ หลักสูตรจะบรรจุทั้ง 2 กิจกรรมเพิ่มเติม เพื่อสร้างเสริมอัตลักษณ์ของนักศึกษาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาครั้งนี้ จำแนกอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจได้ 4 อัตลักษณ์

อัตลักษณ์สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้แก่ สมาร์ท ซึ่งประกอบด้วย การแต่งกายถูกกาลเทศะ มีปฏิภาณไหวพริบ ตรงต่อเวลา และสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย การแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานเป็นทีมและรวมถึงการแสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีและเหมาะสม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย การแสดงออกถึงการมีวินัยในการเรียน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สถาบัน และสังคม

อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ได้แก่ นำเสนอซอฟต์แวร์ประยุกต์ไปใช้ในเชิงธุรกิจ สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ซึ่งประกอบด้วย การแสดงออกถึงการมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และห้องสมุดเพื่อการแสวงหาความรู้ ยิ่งไปกว่านั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภิชฌาน์ ศรีเอี่ยม (2554) ที่พบว่าอัตลักษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาคือการใช้เทคโนโลยี กับงานวิจัยของปภาวรินทร์ นักธรรมา (2553) ที่พบว่าอัตลักษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจสาขาวิชาการตลาด ได้แก่ การใช้โปรแกรมนำเสนอ

อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงระบบ สอดคล้องกับมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ ในด้านทักษะทางเชาวน์ปัญญา ซึ่งประกอบด้วย การแสดงออกถึงความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล การแสดงออกถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดวิเคราะห์ การแสดงออกถึงความสามารถในการคิดเชิงบูรณาการ การแสดงออกถึงความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์

อัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 4 ได้แก่ เรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ซึ่งประกอบด้วย การแสดงออกถึงการมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและห้องสมุดเพื่อการแสวงหาความรู้ การแสดงออกถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ การแสดงออกถึงความสามารถในการบูรณาการความรู้ การแสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ความรู้ ยิ่งไปกว่านั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภิชฌาน์ ศรีเอี่ยม (2554) ที่พบว่า อัตลักษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาคือการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

รายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่ภาคีที่เกี่ยวข้องร่วม เสนอแนะ รายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนใหญ่ มักจะเน้นการปฏิบัติลงมือทำ เพื่อเสริมสร้างทักษะและความชำนาญ และเพื่อเสริมความพร้อมนักศึกษาก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ ประกอบด้วย

การแสดงออกถึงความสามารถในการบูรณาการความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ ด้านทักษะทางเขาวนปัญญา ประกอบด้วย การการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล ความสามารถในการคิดเชิงบูรณาการ ความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข แปลผลและนำเสนอข้อมูล ความสามารถในการสื่อสารต่อสาธารณชนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกข์ฉานน์ ศรีเยี่ยม (2554) ที่พบว่ามีอิทธิพลด้านวิชาการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การมีทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวรินทร์ นักรธรรมา (2553) ที่พบว่านักศึกษา คณะบริหารธุรกิจโรงเรียนแพทย์เทคโนโลยี และบริหารธุรกิจ เข้าใจสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับอิทธิพลนักศึกษาชั้นแรก การตลาดว่าต้องมีความสามารถในการใช้โปรแกรมนำเสนอได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยตลาดแรงงาน. (2558). ข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาและประมาณการผู้เข้าสู่ตลาดแรงงาน ปี 2559. กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน: กรุงเทพฯ
- คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายอธิการบดี (กขอ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2557). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเร่งพัฒนาคุณภาพบัณฑิต: เสริมสร้างอัตลักษณ์บัณฑิตเข้าสู่ตลาดแรงงานและประชาคมอาเซียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :<http://admin-yru.blogspot.com/2014/12/blog-post.html>. (วันที่สืบค้นข้อมูล 22 มิถุนายน 2558).
- จุฑาทิพย์ สุทธิเทพ. (2554). ความพึงพอใจในอัตลักษณ์นักศึกษาโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :www.nru.ac.th/rdi/admin/resource/research/1336803130-ac3f70c5.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล 22 มิถุนายน 2558).
- ปภาวรินทร์ นักรธรรมา. (2553). การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาสาขาการตลาด การศึกษา : ห้อง MK201 คณะบริหารธุรกิจ โรงเรียนแพทย์เทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.payaptechno.ac.th/. (วันที่สืบค้นข้อมูล 22 มิถุนายน 2558).
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (2552, 2 กรกฎาคม) วันเพ็ญ อมรสิน, สมบัติ ห้ายเรือคำ และประสาธ เมืองเฉลิม. (2556). การศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารสารคาม.4(1) : 81-92.
- วิสิทธิ์ โธเนศจนรัตน์. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา
- สุกข์ฉานน์ ศรีเยี่ยม. (2554). อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. 2(2): 186-199.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). คำอธิบายรายมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมิน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :www.naveedu.navy.mi.th/qedu/pdf/pdfm01m09/m08.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล 22 มิถุนายน 2558).
- สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557.
- องอาจ นัยพันธุ์ (2551). วิจัยทางการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สมนคร.